Нр. 14.

Библіотека театральна.

КОМЕДІЯ

изъ-за

россійско-японской вôйны

Сцена въ одномъ актѣ.

зъ нѣмецкихъ пантоминъ

уложивъ

В. С. Симеоновичъ,

КОЛОМЫЯ.
Зъ печатнѣ Михаила Бѣлоуса
1912.

PRINTED IN GALICIA

КОМЕДІЯ

ИЗЪ-ЗА

россійско-японской вôйны.

Сцена въ однôмъ актѣ.

зъ нѣмецкихъ пантоминъ
уложивъ

В. С. Сименовичъ.

Вторый накладъ.

Передрукъ застереженъ.

Черенками и накладомъ печатнѣ М. Бѣлоуса.
КОЛОМЫЯ. 1912.

дѣйствующіи лица:

ИВАНЪ, мѣщанинъ середного вѣка, членъ общ Ми
Качковского.

МАРІЯ, его жена.

ОЛЕНА, ихъ дочка.

НИКОЛАЙ, любимець Олены, сынъ ремѣсника, чле
тов. Просвѣты.

Рѣчь дѣе ся надъ Прутомъ коло Коломыѣ.

Сцена представляе свѣтлицю съ алькиромъ. На с
рединѣ стоитъ стблъ, два кресла, на стонѣ лежа
книжки и газеты; въ округъ свѣтлицѣ лавы, покр
тй налавниками.

891.79
S982
Ok 1912
Stage

Явленіе 1.

Олена сама а потѣмъ Николай.

ОЛЕНА. (*стирае и укладае крѣсла и стѣлъ и говоритъ до себе*) Такъ довго чекаю на мого милого Николя, а его якъ нема, такъ нема; не знати, може ему що злого стало ся, а може заслабъ; (*Чути тупотъ за сценою*) — Се певно бнъ иде, а здоровый мае хѣдъ..

НИКОЛАЙ. (*входитъ*) Слава Ісусу Христу! якъ ся маешь, що поробляешь? (*витаютъ ся*) Знаешь моя Оленко, що я видѣвъ и чувъ, коли я вшовъ до тебе. Иду до тебе и зъ далека виджу, що стоятъ сѣды тай балакаютъ, а твѣй тато межи ними. Я ставъ тай прислухую ся, а они балакаютъ о вѣйнѣ, одни кажутъ, що японцѣ побютъ москаля, а другѣ кажутъ, що москаль притлумитъ японцѣвъ такъ, що и духа не пустятъ, а твѣй тато стоятъ такъ твердо за москалемъ, що не дай Боже ему що сказати на москаля: кричитъ на цѣле горло; побье и побье москаль тыхъ нехристѣвъ. А сусѣдъ Якимъ каже, що неправда и неправда. Але се лишимъ собѣ на боцѣ, бо и мы можемъ ся посварити. Я тебе такъ довго не бачивъ, то поцѣлуй и мене, (*робитъ просячу, любезну мину*) дай менѣ лишь оденъ поцѣлуй, тажь я тебе такъ горячо люблю!...

ОЛЕНА. (*отступае отъ него, коли онъ хоче до неи приближитись*) Якъ ся поберемо, то будемо ся. цѣлувати день и нѣчь, знаешь мѣй дорогій Николю!

НИКОЛАЙ. (*приступае опять*) Тажъ я тебе такъ довго не бачивъ, а люблю тебе изъ цѣлого сердця, ты мôй цѣлый свѣтъ, тожь дай менѣ хоть оденъ поцѣлуй.

ОЛЕНА. Якъ бы я такъ легко роздавала поцѣлунки, то нѣчо бы ся не лишило, якъ поберемо ся, а що тогда буде?

НИКОЛАЙ. Еще ся досыть лишить для насъ. (*веселый бере ю за руку и обнимае, етаютъ напротивъ дверей и цѣлуются*).

Явленіе 2.

Марія, Олена и Николай.

МАРІЯ. А щожь я виджу! вы собѣ обое за богато позваляете. Я якъ пôзнала свого Ивана, то ни коли съ нимъ такъ не цѣлювалась и не сходила ся. А то не красно такъ цѣлюватись, щобы я ажь въ другôй комнатѣ учула.

ОЛЕНА. (*завстыджена*) Простѣтъ мамо, не гнѣвайте ся, прошу. (*бѣжитъ до Маріи и цѣлуе ю въ руку*).

НИКОЛАЙ. Шановна газдыню! щобы вы на насъ не гнѣвали ся, а скрывати довше не можь, то скажу вамъ отверто, що я такъ сердечно покохавъ Оленку, що не могу безъ нея жити, и теперь прошу васъ! яко будучой моей невѣсты мамы, щобы позволили намъ уже разъ склепити разомъ гнѣздочко любови.

МАРІЯ. Тажь я нѣчого злого не маю противъ того, тôлько мусишь Николо поговорити зъ моимъ чоловѣкомъ, чи ôнъ на тое пристане.

ОЛЕНА. Ты мôй Николю уважай, щобысь съ моимъ татомъ зновь не посварився, бо коли вы лишь оба зôйшли ся, то все була якась сварка, то о якусь тамъ хвонетику, то о якусь вукраину, та Богъ знае о чôмсь; — я васъ цѣлкомъ не розумѣю, а то для насъ на добре не выйде.

МАРІЯ. Прошу тебе, Николаю, ты знаешь мого старого, ôнъ на радѣ громадскôй мовчитъ якъ рыба ничо не говоритъ, а въ дома навѣть забогато.

НИКОЛАЙ. Я не могу знати, якъ зъ нимъ говорити, бо мы еще николи зъ нашими гадками на рôвну дорогу не зôйшли и все ся сваримо и перечимъ.

МАРІЯ. Знаешь що, — ты старому потакуй, то все буде добре. Я бо того не розумѣю, щобы до любви мѣшати якусь тамъ политику чи що такого. Мы якъ були молодй, то не знали за жадну хвонетику ани вкраину а любились горячо якъ тіи голубы и старыхъ шанували и поважала, и они насъ любили и повѣнчали. А теперь позаводилось щось такого, що крый Боже.

НИКОЛАЙ. Добре мамо — все буду потакувати, лишь щобы дôстати Оленку.

МАРІЯ. (*до Николая*) Ты лиши ся тутъ, а я съ Оленкою пôйду до саду и закличу черезъ парканъ мого мужа зъ улицѣ, щобы прійшовъ до хаты. (*до Оленки*) Оленко ходи! (*Марія иде впередъ, Оленка за нею до середныхъ дверей. Марія выходитъ и замикае за собою дверѣ, Олена и Николай цѣлуются, мати отвирае дверѣ и каже*) А се що знова? Оленко ходи! Е, то вже забогато того!

НИКОЛАЙ. (*змѣшаный*) Щось упало!.. Шпилька!.... Шукаймо.....

МАРІЯ. (*стоячи въ дверехъ*) Уважай Николаю, щобы тобѣ що не упало, бо буде нещастья. Оленко ходи! (*Марія и Оленка выходятъ*).

Явленіе 3.

Николай самъ, потомъ Иванъ.

НИКОЛАЙ. (*за выходячою*) Будь здорова моя любезна. (*обертае ся до публики и обтирае потъ хустиною зъ лица*) Се було пріемно — Може якось удасть ся съ старымъ первый разъ розойтись, не посварившись съ нимъ. Але якъ бы съ нимъ говорити? Найлѣпше буде, якъ буду все потакувати, що онъ буде говорити. Менѣ здаеся що старый вже иде; (*за сценою чути кроки*) треба ся приготовити. (*поправляе на собѣ одѣжъ*).

ИВАНЪ. (*входитъ несе часопись „Галичанинъ“ и сѣдае коло стола не спостерѣгаючи Николая*). Цѣкавый я знати, по що моя стара кликала мене до хаты. (*узрѣвши Николая*) А, Николай прійшовъ, — якъ ся маешь? (*встае и витаются*) що порабляешь? що съ тобою, здоровый легинь ставъ?

НИКОЛАЙ. Здоровъ, славити Бога, та вотъ не знаете пане добродѣю, чого я до васъ прійшовъ и вы бы навѣть не вгадали (*говоритъ помало*). Вже разъ менѣ часъ устаткувати ся, часъ вже свою хату мати, та не бурлакувати. Я прійшовъ... — Васъ просити, щобы вы отдали за мене вашу дочку Оленку. Я ю на весь свѣтъ люблю, надъ все, а у мене есть все, що намъ бы потребно було, есть хата нова и грунтъ добрый, и худобина, и ремѣсло въ рукахъ и якъ кажу треба лишь благословенія Божого и отцѣвского и все бы було для нашого щастя.

ИВАНЪ. Я знаю тебе, ты добрый молодецъ, ôтдавбымъ мою одиначку за тебе, и ты може не будешь надъ нею збиткувати ся, але не знаю, що мати и она на тое скажутъ, бо то видишь, теперь суть химернй люди.

НИКОЛАЙ, (*утѣшеный цѣлює его въ руку*) Дякую вамъ красненько. Вы не можете собѣ того представити, щобы я собѣ бувъ зробивъ, если бы вы мене ôтдôслали съ ничимъ.

ИВАНЪ. (*утихомирює его*) Сѣдай Николаю! (*оба сѣдаютъ напротивъ себе*) Теперь мы съ собою будемо троха балакати. Знаешь, я читаю газеты, а въ нихъ есть написано, що въ Вѣдни люди бавлятъ ся и пишутъ по газетахъ, кто за россіяномъ а кто за японцемъ, а я бы хотѣвъ тебе спытати, за кимъ ты обстаешь?

НИКОЛАЙ. (*змѣшаный*) Ось такъ якъ вы, по вашой мысли.

ИВАНЪ. (*усмѣхаеся*) Тажь я ще не сказавъ тобѣ, кому желаю побѣды, але пытаю тебе, закимъ ты. Отже скажи, за кимъ?

НИКОЛАЙ. (*поважно*) Теперь весь молодый свѣтъ желае японцямъ побѣды. Тожь я маю свои переконаня, що мушу желати японцямъ побѣды.

ИВАНЪ. (*перерывае*) Та якъ русинъ може желати некрещенымъ косоокимъ побѣды? (*Оба встаютъ*) Тажь японецъ не побѣдитъ, щобъ на голову стававъ. Я все стоявъ за и стою за россіянами и стояти буду до кôнця....

НИКОЛАЙ. (*съ натискомъ*) Японецъ муситъ побѣдити, бнъ мае добре вышколене вôйско и не про-

грае вôйны; японцѣ то сама интелигенція, то молодый просвѣщеный народъ.

ИВАНЪ. (*съ крикомъ*) Хиба ты не видѣвъ козака?!

НИКОЛАЙ. (*переривае съ крикомъ*) Отъ читайте „Діло“! (*выймае Діло зъ кишенѣ*) — Тутъ видите, кто програе.

ИВАНЪ. (*червонѣе зъ злости*) Дурню! лобузе! якъ смѣешь такъ въ моей хатѣ выкрикувати! Россія мусить побѣдити — тай конецъ!

НИКОЛАЙ. Вы старый балванъ! (*въ злости зъ кулаками оба на себе вымахуютъ*) Японецъ побѣдитъ я такъ кажу — бо такъ мусить бути.

ИВАНЪ. (*показуе на дверѣ*) Маршь менѣ зъ хаты, Оленку не дôстанешь, щобысь ся навѣть на голову поставивъ.

(*Въ тôй замѣшанинѣ входятъ Марія и Олена*),

Явленіе 4.

Марія и Олена вбѣгаютъ на сцену. Николай и Иванъ ходятъ по сценѣ съ крикомъ: Японецъ, Россіянъ (*одинъ и другій повтаряе голосно*).

МАРІЯ. А се що тутъ? Вы зновь посварили ся? О нещастье мое!

ИВАНЪ. Ôнъ мене называе балваномъ! (*съ крикомъ*) Маршь менѣ зъ хаты!...

НИКОЛАЙ. (*змѣшаный пращаесь съ Марівю и цѣлуе ею вмѣсто Олены*) О! я тете люблю Олено! Будь здорова! Моя нога не стане бôльше въ сѣмъ домѣ. (*вибѣгае, Олена хоче его задержати*).

ОЛЕНА. Богъ знае, где онъ пôйшовъ? (*плаче*) Казавъ, що бôльше не прійде, може ôнъ пôйде до Прута и утопитъ ся. (*голосно заводитъ*).

МАРІЯ. (*пригортае дочку до себе*) Не плачь, доненько, ты не знаешь мужчинъ, я ихъ добре знаю. Ôнъ далеко не пôйде и прійде якъ не сегодня то завтра. (*Олена перестае заводити, Марія звертаесь съ крикомъ до мужа*) Ты на радѣ громадскôй мовчишь, не говоришь ничь, а тутъ, — а тутъ такесь наговоривъ та накричавъ, що не знати, чи дасть ся то вже направити.

ИВАНЪ. Якъ-же не кричати, коли ôнъ русинъ а за монѓоломъ обстае, то я его за зятя не хочу.

МАРІЯ. (и ОЛЕНКА. *приступаютъ обѣ до Ивана и гладятъ его по лици*) Та зроби то для мене, (*говоритъ поволеньки — съ пôдлесностію*) Хочешь щобы Оленка наша одиначка, лишилася старою дѣвкою? Лиши политику и тягни за монѓолами, бо ôнъ молодый, не попуститъ, а потому, якъ буде вже по заручинахъ, то якось вже Оленка его перенѣцуе.

ИВАНЪ. Такъ, моя Марію, то вже задля тебе и Оленки буду тягнути за японцями.

ОЛЕНА. (*дивится черезъ ôкно а потôмъ обертаесь до родичôвъ*) Николай стоитъ на перелазѣ; ôнъ заразъ прійде, тожь я пôйду его попрошу и скажу, що тато вже не гнѣвае ся, а вы мамо выходѣтъ, щобы имъ обомъ не перешкаджати.

МАРІЯ. Та ходѣмъ. (*выходятъ обѣ*).

Явленіе 5.

Иванъ самъ а потôмъ Николай.

ИВАНЪ. (*сѣдае за стôлъ и бере часопись въ ру-*

ки) Казавъ Николай, що японцѣ побѣдятъ, але неправда. они не побѣдятъ, але пбсля рады моей жѣнки и доньки. буду обставати за японцями.

НИКОЛАЙ. (*входитъ: стоитъ довгій часъ коло дверей и не знае, якъ розпочати мову*).

ИВАНЪ. (*дивитъ ся що хвиля однымъ окомъ на него а потомъ обертае ся на крѣслѣ*) Николаю погода буде; завтра буде можна сѣно косити.

НИКОЛАЙ. Прощайте менѣ, та не гнѣвайте ся на мене, я не розмысливъ добре цѣлу рѣчь, а газеты баламутятъ, тай мы посварили ся. Якъ вы казали, то Россія побѣдитъ!

ИВАНЪ. Нѣ, любко, якъ я собѣ роздумавъ, то либонь японецъ побѣдитъ, такъ якъ ты казавъ.

НИКОЛАЙ. (*до публики*) Треба теперь менѣ за японцемъ обставати, бо старый вже пробудивъ ся изъ кацапского сну, вже прозрѣвъ.

ИВАНЪ. (*до публики*) Онъ обстае за росіянами, тожь буде по моей волѣ.

НИКОЛАЙ. Вы кажете, що японцѣ побѣдятъ, то правда, бо въ Россіи навѣть не есть такъ добре выучени войско якъ у японцѣвъ.

ИВАНЪ. (*доходитъ до злости*) Ты мене хочешь за дурня тримати. (*кричитъ*) Россіянъ муситъ побѣду отнести, козакъ вытревалый, онъ не уступитъ ся скорше, ажь не по...

НИКОЛАЙ. (*съ крикомъ перерывае*) Ты старый забитый кацапе! Японецъ побѣдитъ!

ИВАНЪ. (*оба грозятъ собѣ кулаками*) Ты осле украиньскій! за монголами обстаешь, — не отдамъ

тобѣ Оленки. Забирай ся менѣ изъ хаты! (*показуе на дверѣ*).

НИКОЛАЙ. (*кричитъ*) Японецъ побѣдитъ, ты затятый москалю!

Явленіе 6.

Учувши крикъ вбѣгаютъ засапанѣ Марія и Олена.

МАРІЯ. А се що снова такого?

НИКОЛАЙ. (*до Олены*) Тато твôй называе мене осломъ, будь здорова, я иду и не хочу тебе видѣти нѣ знати. (*хоче виходити, Олена затримуе его*).

ИВАНЪ. (*до жени*) Ôнъ мене мае называти старымъ, забитымъ, проклятымъ цапомъ! (*кричитъ*) Хунхузе — гетъ менѣ зъ ôтси. (*до Николая*).

МАРІЯ. А що вамъ тутъ! О що тутъ зайшло' чого вы оба посварились такъ погано?

ИВАНЪ (*до Маріи*) Ты менѣ казала, щобы я обстававъ за японцями, и я такъ робивъ. А виджу, що ôнъ за русскими обстае, а то по моемо, то и я собѣ, а ôнъ вывертае кота хвостомъ и кричитъ, що за монѓолами обстае. (*кричитъ зъ катискомъ и тупае ногою*) Монгола за зятя не хочу.

(*Черезъ той цѣлый часъ Оленка говоритъ съ Николаемъ, успокоюе его и перемовляе, щобы пôдчинивъ ся волѣ батька*).

МАРІЯ. То було непорозумѣнье межи вами, а то все наробили тіи нещастнѣ газеты.

НИКОЛАЙ. То щось буде нового, може пôйде вже разъ зъ Петрового дня...

МАРІЯ. Я казала (*говоритъ до всѣхъ*) мому человѣкови, щобы обстававъ за японцями, а Оленка просила Николая, щобы зробивъ тобѣ волю и обстававъ за русскими, и вы оба черезъ то попали въ непорозумѣнье и наробили таки крики, що дальше не иде, и якъ бы мы були не ввбишли, тобы були ся люди збѣгали. (*просящимъ голосомъ*) Ты старый не можешь мати розуму?

ИВАНЪ. (*вже легко*) Россія побѣдитъ и муситъ побѣдити, я той мысли не покину ся.

ОЛЕНА. Тату не гнѣвайте ся. Николай не злый чоловѣкъ, лише горячковый, онъ обстае вже за Россіянами.

ИВАНЪ. (*до приступающого Николая и Олены*) Якъ такъ, то можешь собѣ брати за супругу Оленку, мою одиначку, а будешь видѣти, якъ козаки будутъ гнати японцѣвъ нагайками.

МАРІЯ. А теперь зробимо заручины.

НИКОЛАЙ. А нѣмъ пойдемо до другои хаты, то ще заспѣваймо.

Спѣвъ. (*Всѣ разомъ*).

Отъ то видите вы всѣ,
Кто то побѣджае,
Кто на дальнбмъ Востоцѣ
Козачка гуляе.
Мы найлучше памятаймо
Военную хвилю,
Если будемъ згадувати
Про нашую долю.

Конецъ. — Завѣса спадае.

Списъ драматичныхъ сочиненій

ПЕЧАТНѢ МИХАИЛА БѢЛОУСА въ КОЛОМЫѢ.

I. а)	**Мужики аристократы**, обр. нар. въ 2 актахъ.	20 кр
I. б)	**Мужики аристократы**, съ 10 ролями 1 зр.	20 „
2. а)	**Сатана въ бочцѣ**, комедія въ 1 актѣ.	10 „
2. б)	**Сатана въ бочцѣ** съ 4-ма ролями	50 „
3.	**Подгорляне**, мелодрама въ 3 дѣйств.	20 „
4.	**Капраль Тимко**, мелодрама въ 5 актахъ	15 „
5.	**Знѣмченый Юрко**, комедія въ 2 дѣйств.	10 „
6	**Ицко сватъ** комедія въ 1 дѣйствію	5 „
7.	**Кто винанъ**, драма въ 3 актахъ	10 „
8.	**Москаль Чарôвникъ** водевилъ въ 1 дѣйств.	10 „
9.	**Тарасъ Шевченко**, картина въ 1 дѣйств.	10 „
10.	**Гей на Ивана, Гей на купала!** обр въ 1 дѣйст	10 „
11.	**Село Тындирôвка**, образокъ въ 3 дѣйств	15 „
12.	**Святый Николай на Руси**, драм сочиненіе	10 „
13.	**Панъ Писаръ**, штука въ 3 актахъ.	20 „
14.	**На св. Андрея** комедія въ 2 актахъ.	20 „
15.	**Комедія изъ-за росс япон. вôйны** въ 1 актѣ	10 „
16.	**Поступовый женыхъ**, нар. обр. въ 1 актѣ	10 „
17.	**Два воины**, комедія въ 1 дѣйствію.	10 „
18.	**Кто съ Богомъ, Богъ съ нимъ** обр. въ 1 актѣ	10 „
19.	**Берко**, оперетка въ 4 дѣйств	20 „
20	**Іисусъ Христосъ**, ч. I. библ. драм. картини	15 „
21.	**Іисусъ Христосъ** часть II драм. картини	15 „
22.	**Охъ не люби двохъ**, оперетка въ 3 дѣйств.	20 „
23	**Новыи заручины и новая свадьба**, сц обр.	15 „
24.	**Нэсчастная любовъ**, драм. карт. въ 3 акт.	15 „
25.	**Судный день** нар. обр. въ 1 актѣ.	10 „
26.	**Нôчъ Веелеемска**, библ. драма въ 5 актахъ	20 „
27.	**Розмова тверезого піяка зъ горѣлкою**, мон.	5 „
28.	**Харитонъ Митрофановичъ Дяченко**, монольог	5 „
29.	**Ревтій Авакумъ** въ бтставцѣ (монольогъ)	5 „
30.	**Шмулько и Грицкова собака**, монольогъ	5 „
31.	**Фрейтеръ Иванъ Войтовичъ**, (монольогъ)	5 „